

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	42772
Nom	Entitats d'acció social i voluntariat
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	3.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2204 - M.U. en Economia Social (Cooperatives i Entitats no Lucratives)	Facultat d'Economia	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2204 - M.U. en Economia Social (Cooperatives i Entitats no Lucratives)	17 - Entitats d'acció social i voluntariat	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
SALINAS TOMAS, MANUEL FRANCISCO	350 - Treball Social i Serveis Socials

RESUM

Aquesta assignatura es dirigeix a l'estudi en profunditat de les entitats d'Acció Social i Voluntariat, des d'una perspectiva multidisciplinària, basat tant en plantejaments teòrics com pràctics. Així, s'aborden els aspectes jurídics, de recursos humans i de gestió. Tot això es complementa amb l'aportació inestimable de les pròpies entitats i la presentació de la seva praxi i realitat diària. Es tracta d'empreses socials i organitzacions de voluntariat actives en l'oferta de serveis de benestar social, especialment per a col·lectius socialment desfavorits com són: gent gran, discapacitats, menors, i també l'atenció a la vulnerabilitat i exclusió social.

La història i el desplaçament del que coneixem com a Estat de benestar és recent, tot just seixanta anys, durant segles, han estat les entitats associatives i les fundacions les que s'han encarregat d'oferir serveis d'acció social a diferents tipus de col·lectius marginats social o econòmicament. Sota aquest substrat, i en el si dels madurs Estats de Benestar, en l'actualitat esdevé un ressorgiment d'aquestes entitats en el marc d'amplis i variats models de col·laboració amb l'oferta pública de benestar social. La recent Llei 39/2006, de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les persones en situació de dependència, s'ha convertit en un objectiu prioritari per als diferents actors socials i per als agents públics, terreny abonat per a l'ocupació de professionals formats en la matèria. La tradicional triada de benestar descrita per autors com Esping-Andersen, en què la família l'Estat i el mercat s'encarregaven de satisfer les necessitats

dels ciutadans, ve donant pas, en les societats postindustrials, a la incorporació del tercer sector com un element cada vegada més rellevant, per tant és indispensable conèixer el paper que exerceixen les entitats d'Acció Social i sobre tot el que poden passar a ocupar en un futur proper.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Haver cursat les assignatures troncales del Master (primer quadrimestre)

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENENTATGE (RD 822/2021)

2127 - M.U. en Economía Social

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Comprendre el funcionament de les entitats i empreses que conformen l'economia social.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Saber treballar en equips multidisciplinaris reproduint contextos reals i aportant i coordinant els propis coneixements amb els d'altres branques i intervinents.
- Participar en debats i discussions, dirigir-los i coordinar-los i ser capaços de resumir i extreure'n les conclusions més rellevants i acceptades per la majoria.
- Utilitzar les diferents tècniques d'exposició-oral, escrita, presentacions, panells, etc-per comunicar els seus coneixements, propostes i posicions.
- Projectar sobre problemes concrets els seus coneixements i saber resumir i extractar els arguments i les conclusions més rellevants per a la seva resolució.

- Ser capaços de buscar, ordenar, analitzar i sintetitzar la informació, seleccionant la que resulta pertinent per a la presa de decisions.
- Saber treballar en equip amb eficàcia i eficiència.
- Ser capaços de prendre decisions tant individuals com col·lectives en la seva tasca professional i / o investigadora.
- Tenir una actitud proactiva davant dels possibles canvis que es produeixen en la seva tasca professional i / o investigadora.
- Ser capaços d'integrar les noves tecnologies en la seva tasca professional i / o investigadora.
- Saber redactar i preparar presentacions per posteriorment exposar-les i defensar-les.
- Ser capaços d'analitzar de forma crítica tant el seu treball com el del seu companys.
- Ser capaços d'integrar-se en equips, tant en funció de directius o coordinadors com a funcions específiques acotades i en funcions de suport al propi equip o altres.
- Entendre l'àmbit d'actuació de l'Economia Social des dels seus diferents punts de vista i perspectives: jurídica, social, econòmica i empresarial, fonamentalment.
- Conèixer la realitat sectorial de les entitats no lucratives (associacions i fundacions) : el seu funcionament i pes dins de l'Economia Social.
- Entendre el funcionament i la utilitat de les empreses d'inserció i de les entitats d'acció social i servicis socials.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

Conèixer el marc conceptual de les Entitats d'Acció Social i Voluntariat (EASV) i la seva relació amb el desplegament de les polítiques socials en les societats avançades.

Entendre i dominar el seu marc jurídic.

Conèixer i dominar els diferents processos i tècniques que suposa la gestió i planificació bàsica i avançada en les EASV.

Conèixer i aplicar les seves eines i tècniques de gestió.

Conèixer i aplicar els instruments de gestió dels seus recursos humans

Entendre les interrelacions entre les administracions públiques i les EASV, amb especial èmfasi en els aspectes de finançament.

Conèixer quina és la realitat de les EASV en la seva pràctica diària.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. CARACTERITZACIÓ DE LES ENTITATS D'ACCIÓ SOCIAL I VOLUNTARIAT

- 1.1. Concepte d'Entitats Acció Social
- 1.2. Classificació
- 1.3. Funcions al sistema econòmic
- 1.4. Les fallades del Sector No Lucratiu
- 1.5. La realitat del TSAS a Espanya

2. ENTORN SECTORIAL I SOCIOPOLÍTIC DE LES ENTITATS D'ACCIÓ SOCIAL

- 2.1. Política Social i Models d'oferta de serveis de benestar social
- 2.2. Els Serveis Socials
- 2.3. Les relacions de les entitats d'acció social amb les administracions públiques
- 2.4. Models de Tercer Sector segons el règim de benestar

3. GESTIÓ ECONÒMIC-FINANCERA DE LES ENTITATS D'ACCIÓ SOCIAL

- 3.1. Fonts de finançament públic i privat de les EAS
- 3.2. Gestió economicofinancera de les EAS

4. ELS RECURSOS HUMANS I LA SEVA GESTIÓ A LES ENTITATS D'ACCIÓ SOCIAL

- 4.1. Competències i habilitats per a la gestió de les EAS
- 4.2. L'escolta empàtica com a competència clau en la direcció de persones i equips
- 4.3. Els estils d'influència en la gestió de competències en equips d'alt rendiment
- 4.4. Gestió de conflictes i assertivitat
- 4.5. casos pràctics

5. TALLER D'EXPERIÈNCIES

- 5.1. Associacions i fundacions d'acció social a Espanya
- 5.2. Entitats Socials de la Comunitat Valenciana

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	15,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	2,00	0
Elaboració de treballs en grup	3,00	0
Elaboració de treballs individuals	3,00	0
Estudi i treball autònom	10,00	0
Lectures de material complementari	6,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	6,00	0
Preparació de classes de teoria	3,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	6,00	0
Resolució de casos pràctics	6,00	0
TOTAL	75,00	

METODOLOGIA DOCENT

El procés d'aprenentatge del mòdul s'estructura a través de:

- Classes teòriques i pràctiques.
- Seminaris d'experiències pràctiques (Taller d'experiències).
- Tutories.
- Proves d'avaluació: examen test i realització de treballs.

1. La part teòrica es desenvoluparà mitjançant classes magistrals recolzades en elements telemàtics (ppt, excell ...), i basats i recolzats en la bibliografia bàsica i complementària de cada tema i en materials de lectura específics que es facilitaràn a l'alumne a través de l'aula virtual. Així mateix es valorarà positivament la participació de l'estudiant al llarg de les sessions teòriques; participació que pot consistir en reflexions i valoracions personals de l'alumne sobre els conceptes i continguts teòrics abocaments pel professor.

2. La part pràctica es desenvoluparà a través de sessions basades en la participació activa dels alumnes mitjançant casos pràctics referents a aspectes concrets de la realitat de les EASV, i estudiats al mòdul teòric. La informació referent als casos pràctics a treballar a classe es facilitarà a l'alumne a través de l'aula virtual, de manera que l'alumne haurà de llegir i analitzar aquesta informació amb antelació a la celebració de la sessió pràctica, així com procedir a la recerca d'informació complementària que pugui ser d'ajuda per a la resolució de la pràctica. Les pràctiques s'han de preparar i realitzar-se en grup. Aquesta part pràctica serà recolzada amb el recurs dels seminaris en base als quals es mostrarà a l'alumne l'experiència concreta de EASV d'àmbit nacional o de la Comunitat.

3. En les tutories, el coordinador de l'assignatura atindrà tots aquells dubtes que de caràcter general sobre l'assignatura puguin tenir els alumnes, així com també establirà les orientacions generals de l'assignatura. Els dubtes específiques sobre continguts de cadascuna de les unitats didàctiques podran ser ateses a través

de les tutories electròniques.

AVALUACIÓ

La qualificació final de la matèria s'obtindrà mitjançant la realització d'un examen final i de pràctiques i la realització d'un treball. La composició de la qualificació final de l'assignatura serà la següent:

- 40% per a la part de Treball de Curs (pràctiques i treball)
- 60% per a l'examen final

La prova escrita constarà d'una part de tipus test i una altra part de preguntes curtes a desenvolupar. A la prova de tipus test, les preguntes errònies descomptaran segons el que indica el professor. Serà necessari obtenir un mínim de 3,5 punts sobre 10 a la prova test per poder compensar amb la nota del treball de curs.

Política d'ús d'Intel·ligència Artificial (IA). S'ha d'incloure un paràgraf al final de qualsevol tasca que utilitze Intel·ligència Artificial, explicant per què s'ha fet servir i quines instruccions s'han aplicat per obtenir els resultats. Si això no es fa, s'estarà infringint la política d'honestedat acadèmica i serà considerat plagi. Concretament, segons l'article 11.g de la Llei 3/2022, de 24 de febrer, de convivència universitària, quant al ChatGPT, es considerarà falta molt greu plagiar totalment o parcialment una obra, o cometre frau acadèmic en l'elaboració de qualsevol treball o activitat que se sol·licite a l'alumnat. S'entendrà com a frau acadèmic qualsevol comportament premeditat tendent a falsejar els resultats d'un examen o treball, propi o alié (inclòs l'ús indegut de la intel·ligència artificial com ChatGPT), realitzat com a requisit per a superar una assignatura o acreditar el rendiment acadèmic.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Esping-Andersen, G. (1993): Los tres mundos del Estado de Bienestar. Edicions Alfons el Magnànim, Valencia.
- García Roca, J. (2004): Políticas y programas de participación social. Editorial Síntesis, Madrid.
- Juez Martel, P. et al. (2009): Economía y Gestión de Entidades No Lucrativas. Editorial Ramón Areces, Madrid.
- Biblioteca de ciencias sociales de la UV "Guía de recursos bibliográficos sobre economía social" <https://cibisoc.blogs.uv.es/recursos-tematicos/economia-social/>
- Chaves, R., Fajardo, G, Monzón, J.L. (dir) (2020): Manual de economía social, Editorial Tirant lo blanc, Valencia

Complementàries

- Ariño, A., Castelló, R. y Llopis, R. (2001): La ciudadanía solidaria. El voluntariado y las organizaciones de voluntariado en la Comunidad Valenciana. Ediciones Bancaja, Valencia.
- Barea, J. y Monzón, J. L. (2008): Economía Social e inserción laboral de las personas con discapacidad en el País Vasco. Fundación BBVA, Madrid.
- CABRA DE LUNA, M.A. & LORENZO, R. (2005): El Tercer Sector en España: ámbito, tamaño y perspectivas, Revista Española del Tercer Sector, 1, 95-134.
- CHAVES, R. & MONZÓN, J.L. (2020): Libro Blanco de la Economía Social y del Tercer Sector en la Comunitat Valenciana, CIRIEC-España, Valencia.
- MARBÁN, V. & RODRÍGUEZ, G. (2013): Sistemas mixtos de protección social. El tercer sector en la producción de bienestar, Presupuesto y Gasto Público, 71, 61-82.
- PLATAFORMA DE ONG DE ACCIÓN SOCIAL (POAS) (2020): El Tercer Sector de acción Social en España. Nuevo contexto, nuevos horizontes, Madrid: POAS.
- SALAMON, L. (2015): Introduction: The nonprofitization of the welfare state, Voluntas, 26, 2147-2154. DOI: 10.1007/s11266-015-9638-3.